

Plein 14

Adres	Plein 14
Postcode	2242 KC
Kadastraal nummer	WSN01.H .02333.G.0000
Naam	Nvt
Beschermd gezicht	Ja
Aantal onderdelen behorend tot het beschermde monument	2
Benoeming onderdelen complex	Woonhuis/café; tuinmuur
Oorspronkelijke functie	Wonen; horeca; erfafscheiding
Datering/Bouwjaar	1958

Omvang bescherming

De bescherming betreft het voormalige WOONHUIS annex CAFE en de bijbehorende TUINMUUR. De uitbreiding uit 1986 is niet bij de bescherming betrokken.

Inleiding

Het woonhuis met café 'De Goede Hoop' is in zijn huidige vorm ontstaan in 1958, maar het pand heeft een oudere oorsprong.

Circa 1905 is het pand nog niet in gebruik als café, maar als woonhuis. Op een prentkaart uit 1920 is te zien dat er op de begane grond een café is gevestigd dat de naam 'Café De Goede Hoop' draagt. Boven het café werd gewoond evenals in het aangebouwde linkerdeel. Het pand heeft dan nog een tuitgevel en is gepleisterd.

Het dorpscafé aan het Plein is jarenlang op zaterdagavond en zondagmiddag een belangrijke ontmoetingsplek geweest voor mensen uit Wassenaar.

In 1958 vond er een verbouwing tot winkel plaats in opdracht van J. Zwetsloot en naar tekeningen van architect Herm. de Jong. Het cafégedeelte wordt opnieuw ingedeeld vanwege de nieuwe functie en het pand ondergaat een metamorfose, waarbij de hoofdvorm van het rechter hoofdvolume in tact blijft. Het pand wordt in oud-Hollandse stijl gedetailleerd, met trapgevels en neorenaissance details. De

gepleisterde tuitgevel maakt plaats voor een trapgevel in schoon metselwerk. Het aangebouwde, lagere linkerdeel krijgt een kleinere trapgevel. Achter de winkelruimte (rechtsvoor), in het linkerdeel en boven is het pand als woonhuis ingericht. De tuinmuur is gemetseld als onderdeel van de verbouwing van 1958. In het pand links van de tuinmuur bevond zich een werkplaats, behorend bij dit complex. Dit pand is niet bij de bescherming betrokken.

In 1986 werd het pand intern gewijzigd en uitgebreid met een opslagruimte door architectenburo Jac. Van der Spek uit Wassenaar. Een jaar later wordt de vergunning aangepast vanwege de nieuwe functie als café ‘Tapperij’ in opdracht van de nieuwe eigenaar T.W. Westgeest. In 2010 is het pand opnieuw gerenoveerd ten behoeve van de horecafunctie.

Stedenbouwkundige aspecten

De kern van het dorp Wassenaar wordt gevormd door het driehoekige plein, genaamd Plein. Hier concentreert zich de oudste bebouwing van het dorp, met aan de westzijde de dorpskerk en aan de zuidzijde het baljuwhuis. Het Plein bevindt zich binnen de contouren van het sinds 1967 beschermde dorpsgezicht en bovendien binnen de contouren van het sinds 2008 beschermd gezicht ‘landgoederenzone van Wassenaar, Voorschoten en Leidschendam-Voorburg’. Aan het Plein komen de Langstraat, Gang, Duinrellweg, Schoolstraat en Berkheistraat uit, die alle onderdeel uitmaken van het historische wegenpatroon van het centrum. Aan het Plein liggen enkele belangrijke rijksmonumenten zoals de N.H. Dorpskerk (Plein 3), het Baljuwhuis inclusief koetshuis, stalgebouw en met inbegrip van de tuilmuren (Plein 1), de Dorpspomp en het voormalige Rode Kruisgebouw dat als school gebouwd is en waar later de Openbare Bibliotheek in is gevestigd (Plein 2). Ook Plein 12 en 12a, woonhuizen, en Plein 19 / Langstraat 1, een woonhuis-winkel zijn van Rijksweg beschermde. Als gemeentelijk monument zijn de huisnummers Plein 17; 17a en 18 beschermd, waar het voormalige Regthuys onderdeel van uitmaakt.

Plein 14 ligt op de hoek Schoolstraat-Plein-Berkheistraat. Het maakt onderdeel uit van de bebouwing aan het plein en vormt daarvan de noordelijke afsluiting. Het pand staat haaks ten opzichte van het plein. Het staat iets schuin ten opzichte van de rooilijn van de Berkheistraat. Het is belendend met de bebouwing aan de Schoolstraat. Links bevindt zich een gemetselde muur met poort, die uit 1958 stamt.

Architectonische beschrijving Plein 14

Het pand bestaat uit een rechthoekig hoofdvolume van één bouwlaag met zadeldak en daarnaast, ter linkerkant een lager, nagenoeg rechthoekig volume van één bouwlaag, eveneens met zadeldak. Beide massa's zijn in schoon werk in Vlaams verband opgetrokken, met een donkerder trasraam, afgesloten met rollaag. De daken zijn zadeldaken, gedekt met rode oud-Hollandse pannen en voorzien van met houten lijsten omklede bakgoten, rustend op houten klossen. Aan de voorzijde zijn de volumes voorzien van een trapgevel, gedetailleerd met rollagen en (kunst)stenen dekplaten. Daarboven bevinden zich leeuw- en bolfiguren, die niet voorkomen op de bouwtekening. Ter plaatse van de nokbalk zijn er siersmeedijzeren muurankers. Aan de achterzijde heeft het hoofdvolume een tuitgevel; het nevenvolume heeft een gemetselde schoorsteen ter plaatse van de nok.

De voorgevel van het linker volume bevat één rechtgesloten venster met rondboogvormige ontlastingsboog. De strek hiervan is verrijkt met aanzet- en sluitstenen. De negenruits schuiframen hebben houten onderluiken.

In de asymmetrische voorgevel van het rechter hoofdvolume bevindt zich een rechtgesloten entree, een brede, rechtgesloten winkelruit en op de verdieping een venster zoals links. Bovenin bevindt zich nog een klein, cirkelvormig venster. De entree bevat een opgeklampte deur met vier ruiten en een driedelig bovenlicht.

De rechterzijgevel bevat drie rechtgesloten vensters onder rollaag met houten, negenruits schuiframen

en houten lekdorpels. Er is inboetwerk ter plaatse van een dichtgemetseld kelderraam, maar er is in het huidige pand geen kelder.

Ondanks een uitbreiding onder plat dak aan de linkerzijde uit 1986 en het dichtzetten van enkele ramen, is de linkerzijgevel ook nog steeds grotendeels behouden naar de situatie van 1958.

Architectonische beschrijving tuinmuur

De tuinmuur is net als het pand gemetseld in Vlaams verband en met dezelfde steensoort. De muur is afgesloten met een rollaag, een witgeschilderde cementlaag en vervolgens afgedekt met rode, Hollandse pannen. Links in de muur bevindt zich een houten poort, die niet uit 1958 stamt.

Waardstelling

Plein 14 met tuinmuur is van algemeen belang voor de gemeente Wassenaar vanwege de cultuurhistorische -, architectuurhistorische - en ensemblewaarde:

- als onderdeel van en als herinnering aan de ontwikkelings- en bewoningsgeschiedenis van Wassenaar en in het bijzonder de geschiedenis van het dorpscentrum;
- vanwege de herinnering aan het dorpscafé en vanwege de sociaal-culturele waarde van de Horeca-functie;
- als zeer gaaf en herkenbaar bewaard gebleven voorbeeld van een pand in oud-Hollandse stijl;
- vanwege de gave hoofdvorm en vrijwel geheel gave en voor de bouwstijl typerende detaillering en materiaalgebruik van het pand en de tuinmuur;
- vanwege de ligging binnen een van rijkswege beschermd dorpsgezicht, namelijk 'landgoederenzone van Wassenaar, Voorschoten en Leidschendam-Voorburg';
- vanwege de ligging binnen en als onderdeel van het van rijkswege beschermde dorpsgezicht 'dorpsplein';
- vanwege de karakteristieke en beeldbepalende ligging op het Plein, als onderdeel van de noordelijke gevelwand en vanwege de markante hoekligging;
- vanwege de ensemblewaarde, zowel in visueel als in ruimtelijk-functioneel opzicht met de overige bebouwing aan het Plein, waaronder vele gemeentelijke - en rijksmonumenten.

Bronmateriaal

Micklinghoff, F. H., Het dorpscentrum van Wassenaar, Den Haag, 2000.

Oud-archief Gemeente Wassenaar.

Mondelinge informatie eigenaar, verstrekt tijdens bezoek ter plaatse op 10 maart 2010.

